

(ה) הג"מ שמואל שמעלקא מרגליות מקראקא אב"ד עלקיש הנ"ל יג) בן א. הג"מ אלעזר מרגליות אב"ד לומבלא (הובא בתשובות בית אפרים סי' כ"ג) בן

במהר"ר שמואל רופא כ"ץ ז"ל. וגאון שלמה מלכוב. וגאון נפתלי הירש במהר"ר כלב אברהם זצ"ל. אח"ז באה חתימת ספרא דמתא.

אנו רואים מדת צדקתו מהדברים שנאמר עליו (שם סימן כ"ו) בהיזכור ובפנקס החברה קדישא וז"ל: האלוף התורני הראש כמהר"ר אליהו בן מהר" משה סג"ל ז"ל ליפשיץ המכונה ר' אלי (ראלישד) זכות תורתו וצדקתו לפניו יהלך, שבעה שנים קודם מותו נתן בסתר גזבה גדולה מאה ועשרים אדומים הגרים עולה סך הכל תר"ס זהובים כמנין סתר והלות אותם בכתר ע"י האלוף התורני הורשן כמוהר"ר בירך דרשן ז"ל (בעל זרע בירך) להאלופים רוי"ט להקהל וכבוד הקהל התחייבו עצמם ליתן בכל שבוע ושבוע שני זהובים רוחים לשלם למלמד שישכור ר' בירך דרשן שילמוד עם חמשה נערים גמרא פי תוספות בשביל הקצין הנדיב מהר"ר אלי הנ"ל סג"ל ליור דורים וכל הנ"ל היה בסתר והיה נעלם מעיני העדה שלא ידע אדם בעולם מי זה הוא הנדיב רק אחר מיתתו נתגלה הדבר ע"י האלוף התורני מהר"ר בירך דרשן זצ"ל י"ג בשיבה טובה יום ר' ט' חשון ת"ו זימן לפי"ק (אולי היה קודם בבריסק והוא חותנו של הג"מ אברהם מבריסק הנ"ל).

יג) חתן הג"מ משה ראבד"ק קראקא, (בן הגאון מוהר"ר יהושע בעל מגיני שלמה, ושו"ת פני יהושע) (אהל אלימלך סי' רל"ח), הג"מ משה נפטר בעיר קראקא ביום א' כ"ח אדר א' שנת תמ"ח (כמו שנמצא בהיזכור דח"ק מקראקא).

ומה שהביאו השה"ג החדש ובעיר צדק משמו, שהיה חתן הגאון בעל מגיני שלמה אינו נכון, כי הגאון בעל מגיני שלמה נפטר בשנת ת"ח והסכמת הג"מ שמואל שמעלקא מרגליות על ספר זרע ברך שלישי, על מס' ברכות, לפי מה שהביא ר"ש חיינער ברשימתו היתה אחר שנת תצ"ה, והדבר רחוק שחתנו האריך ימים אחריו יותר משמונים שנה רק נראין הדברים שהיה חתן בנו מהר"ר משה כנ"ל, גם בכלילת יופי כשמביא לוקחי בנותיו של הגאון בעל מגיני שלמה, לא הביא את הגאון מ' שמואל שמעלקא מרגליות.

הג"מ משה הנ"ל היה חתן הראש הקצין הרב הגדול ר' מרדכי ח"ר (משפחת רייזליש או ח"ר חיים רייזליש, מבנים וחתנים על שם רייזל אשת ר' זלמן רינקל בר' יואל, בתו של

ד) בסי קול יהודה לר' יהודה מק"ק גלוגא רבתי, מביא וז"ל ושמעתי מהגאון מ"ר יצחק ר' אלי רעליש ז"ל שהיה אבד"ק ליסא, כי טעם אחת בא לפניו שטר התחייבות שיפסוק את דינו שהיה כתוב בשטר כי ירחיב ר' את גבולו, ישלם ראובן לשמעון על חוב שלו כך וכך לשנה ושנה, וראובן טען שעדיין לא הרחיב ר' לו, ופשט מגמרא חולין דף פ"ד אמר ר' אלעזר בן עזריה מי שיש לו מנה יקח לפסו ליטרה כר' מי שיש לו חמישים מנה יקח ליטרה בשר, ופשט מגמרא הנ"ל אם יש

להלוא הנ"ל חמשים מנה מקרי כי ירחיב ר' את גבולו. ובסי בית יהודה הנקרא חידושי מהריב"ן שגדפס בשנת תנ"ח, עלה בהסכמה הגאון הגדול כמוה"ר יצחק אב"ד ור"מ דק"ק ליסא וחתום שם, דברי הקטן יצחק בהר"ר משה גרשון ז"ל חונה בק"ק ליסא, וחתום בק"ק שטרים, וכן בסי מראה יחזקאל קטן נמצא הסכמתו וכתוב שם, הגאון הגדול אב"ד ור"מ דק"ק ליסא מוהר"ר יצחק מבורר במדינת פולין, ואפשר שהגאון ר' יצחק מליסא הוא חתן ר' אלי ליפשיץ מקראקא הנ"ל.

ב. הגאון המפורסם בדורו, מהר"ר מנחם מענדיל מרגליות (שטענגין) אבד"ק פרעמישלא י"ד, בן  
ג. הג"מ יואל פייוויש שטענגין.

אשת הג"מ מנחם מענדיל מרגליות, מרת שיינדיל, נפטרה בקראקא י"ב ניסן  
שפ"ד (פנקס החברה קדישא דף פ"ג ע"ב) בת  
הג"מ משה מרדכי מרגליות (תלמיד מהרש"ל). ראה מגלה עמוקות פרשת  
וישלח שהביא פי' אחד בשמו. חיבר: א' ספר חסדי ד' על השלש עשרה  
מדות, קראקא שנת שמ"ט; ב' זוהר חדש עם מדרש הנעלם בהוספות רבות  
ממנו, קראקא שס"ג; ג' מענה רך, תפילה ארוכה עפ"י חכמת הקבלה (מביאה  
בס' של"ה, מסכת פסחים, דרוש ששי; ד' סליחה על הקדושים ר' משה ור'  
יהודה בני ר' יקותיאל, אשר נתפסו על לא חמס בכפיהם בשנת שני"ו, ודנו  
אותם ביסורים קשים ומרים ונהרגו על קדושת השם (עמודי העבודה ח"ב  
עמוד רל"ג). היה אב"ד בווינא ואח"כ ר"מ בקראקא, נפטר בקראקא ביום שבת

מהרים סדואה, שהאריכה ימים אחרי ר"ז רינקל, ר"ז רינקל נפטר בקראקא בשנת שכ"ב ואשתו  
מרת רייזיל בשנת של"ז או של"ח, בכלילת יופי הביא שחותן ר' משה (בן המג"ש) ר' מרדכי  
ח"ר שמו, אולם ראיתי מביאים שר' משה בר' שמואל סג"ל הנקרא ר' משה ח"ר היה חותנו  
(ע"ש חמיו ר' דוד חיים רייזיליש) דיין, שנערך י"ד כסלו ת"יג (ואשתו פרידל בת ר' דוד ח"ר  
י"ג טבת שצ"ו), ואפשר שר' מרדכי ח"ר היה בנו או חתנו של הר" משה ח"ר, חתן ר' דוד  
ח"ר, (הר" משה ח"ר הנ"ל היה בן אחיו של הג"מ חיים מנחם מן אבד"ק ווינא וכל מדינת  
אסטרייך). בהמצפה גליון מ"ח שנה ז' הביא זמן פטירת מהר"ר משה בן הג"מ יהושע  
בעל מגיני שלמה, א' דר"ח חשון תכ"ב ואשתו מרת אסתר יולדת בר' משה סג"ל ח"ר י"ח אב  
שצ"א, אולם בהיזכור נמצא שנת פטירתו תמ"ח כנ"ל. אביו

א) הג"מ יהושע מח"ס מגיני שלמה ושו"ת פני יהושע, נפטר בשבת קודש כ"ז מנחם אב ונקבר  
למחרתו ביום א' כ"ח מנחם אב ת"ח לפ"ק, (אשתו הצדיקית מרת מרים נפטרה ביום ד'  
תשרי תכ"ה לפ"ק, פנקס הח"ק דק"ק קראקא, בת הצדיק

א. מהר"ר שמואל פי' בעיר בריסק (חתן הג"מ פנחס הורוויץ מעיר קראקא, גיסו של רבינו  
הרמ"א, כן הוא בהקדמת ס' רזא דמאיר פי' על ספר פענת רזא), בן

ב. מוהר"ר משה פי' בעיר בריסק, בן

ג. מהר"ר הלל ז"ל מבריסק (הג"מ הלל ז"ל אבד"ק זלקחא מח"ס בית הלל בן הרב ר' נפתלי  
הירץ בן מוהר"ר שמואל מבריסק הנ"ל חותן בעל מגיני שלמה, עיין בית הלל יו"ד ס"י ס"ד  
אות ד' וס"י קצ"ז), הגאון בעל מגיני שלמה בן

ב) הרב הגדול מוהר"ר יוסף ז"ל מחילנא, חתן

ג) הג"מ אברהם בודניקוס אבד"ק קאריץ (אחי הג"מ מנשה אבד"ק שרי לבן, וגיסם בעל אחותם  
מהר"ר פסח מקאריץ, אבי הגאון המקובל אלקי מהר"ר שמשון מאסטרפלי הי"ד) בני

ד) הג"מ שמשון אבד"ק קרעמניץ, אחי הגאון מהר"ל מפראג. ראה לעיל במערכת ר' אליעזר  
איש צבי בעל דמשק אליעזר.

יד) אמו ואם הג"מ מנחם מענדיל קראכמאל, אבד"ק ניקלשבורג (מח"ס שו"ת צמח צדק),  
אחיות היו, בנוה הרב הקצין מהר"ר יהושע שמעלקיש מפרעמישלא, בן הרב הגאון הקצין מוה"ר  
רייך שמואל שמעלקא מפראג (חותנו של הגאון מהר"ל מפראג זצ"ל), בר' יעקב.

קודש יוד כסלו, ונקבר למחרתו ביום א' י"א כסלו, שנת שע"ז, בן  
 ד. הג"מ שמואל מרגליות, אבד"ק פוזנא (ראה בס' דמשק אליעזר, ביאורים על  
 ספר תורת חטאת דף נ"ו, וויכוח מים חיים כלל ע"ז), בן  
 ה. הג"מ משה מרגליות, פו"מ בפראג, גדול מאוד ליהודים, נפטר בערך שנת  
 רפ"ו בפראג, בן

ו. הישיש הג"מ יצחק אייזיק מרגליות, ר"מ ואבד"ק פראג, עשה הוספות לסדר  
 גטין וחליצה של אביו, הג"מ יעקב מרגליות (ראה שו"ת שארית יוסף סימן  
 ל' והוספות הרמ"א לס' יוחסין). בפסק החרם של הג"מ יעקב מרגליות נגד  
 הג"מ אברהם מינץ, חתם את שמו נאום הקטן אייזיק מרגליות היתום בן  
 לא"א הגאון מהר"ר יעקב מרגליות זלה"ה רועה צאן בק"ק פראג הבירה.  
 נתבקש בישיבה של מעלה כ"ד אדר ב' שנת רפ"ה, בן

ז. הג"מ יעקב מרגליות, חיבר סדר גטין וחליצה, בשנת רל"ד ישב על כסאו  
 בעיר לוקי (איטליא), ראה בשו"ת מהר"ם מינץ (סימן קי"ד). וז"ל, עובדא  
 בא לידינו בהיותי דר בפה בפוזני בשנת רד"ל לפ"ק שמהר"י מרגליות שי'  
 הדר בעיר לוקי סידר גט באתרא ידידי, ע"כ. ונודע כי היה בעיר לוקי קודם  
 שהיה באויגסבורג, ווירצבורג, מגענצא, ובאחרונה בנירנבערג (שם ושארית),  
 ואיך יתכן מה שהביא בשם ושארית (צד מ"ח), כי מסדר חליצה כת"י שנמצא  
 בביהמ"ד בלונדון להג"מ יעקב מרגליות (רשימת ביהמ"ד לונדון נ' 1886 סי'  
 כ"ט), אשר רשם גברא רבא דאיתמחי לרושם רשימתא, ר"א נייבויער, ועל  
 ידו נודע שבין שנות קצור"ט, ישב הג"מ ר"י מרגליות בעירות הג"ל, הלא  
 בשנת רל"ד היה בלוקי.

חתם את שמו יעקב מרוממנדי (מהר"ם מינץ סי' ע"ג), בדינין והלכות שבסוף  
 ספר שו"ת מהר"י ווייל, סי' ל"ג הביא וז"ל, הר"ר יעקב מרגליות שאלני אם  
 אמרינן לבוד באהל המת כגון שני בתים הסמוכים זה לזה בגגיהן כו'.  
 נולד בליורנא, ישב על כסאו בלוקי (איטליא), אח"כ בשאר עירות הנ"ל  
 (שו"ש ר"י כהן).

היה זקן מופלג (ראה הרמ"מ סי' ק"ז, ומהר"ק שורש ע"ט). מצא חן בעיני  
 מלך ושרים, בכתב הדת הניתן בנובמבר שנת רמ"ז קרא הקיסר פרידריך  
 את שמו בתואר "מייסטר" וישם את כסאו מעל כסא הרבנים אשר היו בימים  
 ההם. בשו"ת מהר"י מינץ סי' י"ג, דפוס וויניציא שנת רנ"ב, כתב וז"ל,  
 הדברן הגדול מהר"ר יעקב מרגליות זצ"ל, א"כ נח נפשי בין שנות רמ"ז  
 שגדלו הקיסר פרידריך ורנ"ב שנאמר עליו זצ"ל, בתש"ו הג"ל, בן

ח. הרב ר' משה מרומנדא ושם אשתו מרגלא, ולזכרונה שהיתה אשה חשובה  
 מאד, הוסיף לו בנם ר' יעקב, שם מרגליות על שמו.

בני הגאון החסיד מוהר"ר אלעזר מרגליות (רוקח) מקראקא, אב"ד אמשטרדם:  
 א. בנו הגאון מוהר"ר שלום אבד"ק טיקטין, בשנת תקי"ט הסכים על סידור התפילה  
 להג"מ ארי' ליב עפשטיין, אבד"ק קיניגסבערג, אשתו היתה בת דודו הגאון מוה"ר  
 משה יהושע הלוי הורוויץ, אבד"ק הוראדני, כ"כ שם בסידור (כבר הבאתי לעיל  
 מזה ראה שם)

ב. בנו הגאון מוהר"ר משה, אב"ד בק"ק זלאטשוב, יש ממנו חידושי תורה בס' טורי

אבן, הסכים בשנת תק"ב על ספר ברכת יוסף ואלי' רבא להרב מוהר"ר מאיר תאומים (אבי המחבר ספר פרי מגדים), וחתם "משה בהגאון החסיד מרא דארעא דישראל, מ' אליעזר, חב"ק ולאטשוב ואגפיי". אשתו הראשונה היתה בת גאון וצדיק מ' נפתלי ז"ל (דעת קדושים), ואשתו השני' מרת לאה בת הג"מ צבי אשכנזי (בעל חכם צבי), שהיתה אלמנה מבעלה, בנו של הרב הק' ר"ח ר' ליזר"ש, ולא האריך ימים הג"מ משה, אחרי שנשא אותה, וילדה לו בן הגון (מגילת ספר להג"מ יעקב מעמדין ז"ל).

והנה בס' ארבעה טורי אבן סימן י"ז (להג"מ אלעזר מאמסטרדם), במספר תשו' מהם נרשם בראש התשובה, שהם מהג"מ משה (שהוא בן הגאון המחבר), אולם בתשובה סימן מ"ב לא נרשם בתחילתה מאומה, משמע שהתשובה הזאת היא מהגאון ר' אלעזר, המחבר, אולם המתבונן בתוך התשובה יראה שגם התשובה הזאת יצאה מעטו של הג"מ משה. תוכן התשובה הוא, באשה שיש לה מכה ורואה דם מה דינה, אם לתלות במכתה או לא, וז"ל שם, ה"ה הרב הגדול מוהר"ר יחזקאל סג"ל, אב"ד דק"ק יאמפלי (הוא הגאון בעל נודע ביהודה ז"ל) שכתב נגד כבוד מורי זקני הגאון המפורסם מוהר"ר יהושע זלה"ה (הוא הגאון בעל שו"ת פני יהושע ומגיני שלמה, כאשר כבר הבאתי, כי הג"מ שמעלקא מרגליות אבד"ק עלקיש, אבי הג"מ אלעזר מאמסטרדם, היה חתן הג"מ משה ראב"ד קרעקא, בן הגאון בעל מגיני שלמה ז"ל), ונגד מ"ו חמי הגאון המפורסם חכם צבי ודחה דבריהם כו' עיי"ש.

והנה מזה שכותב על הגאון חכם צבי חמי, נראה שהתשובה הזאת היא להג"מ משה ז"ל, שהוא היה חתן הגאון חכם צבי, כמו שהבאתי ממגילת ספר להג"מ יעקב מעמדין ז"ל אם כי לא נכתב בראשה שהיא להג"מ משה כנ"ל. וגם מזה ראי' אמיתית על התיחסותה של המשפחה הזאת לבעל מגיני שלמה ז"ל.  
בני הג"מ שלום :

- (א) הגאון מהר" יהושע אב"ד בק"ק פינסק,
  - (ב) מהר"ר יצחק, חתום בפנקס טיקטין על שטר פטורין להקהל,
  - (ג) מהר"ר אליעזר, חתום בפנקס טיקטין על שטר פטורין הנ"ל,
  - (ד) מרת פיגא, אשת ב"ד הגאון מהר" יהודה ליב אב"ד זבארב,
  - (ה) אשת הגאון מ' יהושע, בהג' החסיד מ' יהודה ליב מירקש.
- בני הגאון מ' משה :

- (א) הגאון מהר" יהודה ליב, אב"ד בק"ק זבארב,
- (ב) הרה"ג מו"ה נפתלי רוקח מבראד. אשתו היתה בת הגאון מ' משולם זלמן בן החכם צבי, מח"ס דברי רב משלם, הבא לתולדותיו למעלה (אפשר שר' נפתלי בן הג"מ משה נולד מאשתו מרת לאה בת החכם צבי והיה חתנו של דוד, הג"מ משולם זלמן).

- (ג) הגאון מו"ה שמואל שמעלקא, חתן הגאון בעל התב"ש.
- בני הג"מ שמעלקא :

- (א) הרב מו"ה סענדר פרנס (ספר מכתם לדוד להג' רד"ט מליסא),
  - (ב) הרב מו"ה אלעזר (שם).
- להרב מ' סענדר פרנס הי' בת בשם

מרת רחל רבקה, אם אמו של הרב מ' סענדר חיים, שהוציא לאור ס' מכתם לדוד הנ"ל. אשת הרב מוהר"ר אלעזר הנ"ל מרת מלכה היתה בתו של הרב הצדיק ר' יהודא זינדל מחכמי הקלויז מעיר בראדי (אשתו מרת מלכה ואחיה ר' שמואל ביק בני ר' יהודא ליב ביק מבראדי), הרב ר' אלעזר נפטר בן שלשים ושנים שנה בעיר ורשה הוניח אחריו שלשה בנים ושתי בנות, ר' שלום היה הבן השלישי, אחרי מות אביו נשאת אמו לנגיד אחד בבראדי, ובנה הקטן ר' שלום נתגדל בבית אחיה הרב ר' ישכר בער אבד"ק סוקאל, דודו חנכו בדרכי התורה ואח"כ נתן לו את בתו הצדיקית מלכה לאשה. הגה"ק ר' שלום רוקח היה תלמידו של הרה"ק מוהר"ר שלמה בן מוהר"ר אברהם מלויצק מ"מ דק"ק סקאהל (תלמידו של רבינו הרבי ר' בער ממעזריטש) ותלמידו של הגה"ק מוהר"ר יעקב יצחק מלובלין, והיה גם אצל הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק, ואצל הגה"ק המגיד מקאזניץ, ואצל הגה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא, ע"י עצתו של הרבי מלובלין לאנשי בעלז נתקבל הרה"ק ר' שלום לרב אב"ד בבעלז. חמשה בנים היה לו ושתי בנות, הבכור ר' אלעזר, ר' שמואל, ר' משה רב בקאריב בפולין, ר' יהודה זינדל רב באוחאן בפולין, ור' יהושע מלא מקומו בבעלז, שתי בנותיו האחת אשת הרה"צ ר' חנוך העניך אב"ד אלעסק, השניה מרת איידיל אשת הרב הצדיק ר' יצחק מבראדי, נתבקש לישיבה של מעלה יום ב' ז"ך אלול תרט"ו. זכה להעמיד תולדות צדיקים ומנהיגי הדורות, ולהאריך בזה לפרוט כל פרטי מעשיהם צריך ספר שלם, ע"כ אסמוך על הספרים שכבר נדפסו בזה, ורק אביא אלו הממלאים מקומו ויורשי כסאו, בנו הרה"ק ר' יהושע ישב על כסא אביו לאב"ד בעיר בעלז, מילדותו הצטיין בכשרונותיו הנעלים בפקחותו ובמרצו, ונעשה למנהיג גדול בדורו, ובהשפעה רבה על הסרים למשמעתו, בשנה האחרונה לחייו, חלה, הרופאים ציוו לנתחו, ונסע לעיר ווינא, הנתוח אמנם עלה יפה, אולם כעבור איזה ימים מצבו נעשה גואש ונפטר לבית עולמו ביום ג' פרשת משפטים כ"ג שבט תרנ"ד בשנת השבעים לחייו, הובל בקרון לעיר בעלז, לקברות אבותיו, ונטמן אצל אביו זצ"ל. על כסאו אחריו נתקבל לאב"ד בעיר בעלז בנו הרה"ק ר' ישכר דוב, כבר מילדותו הצטיין בפקחותו ובכשרונותיו הגדולים, ונעשה למנהיג גדול בדורו, נשמתו עלתה למרום כ"ד חשון תרפ"ז בעיר בעלז. אחריו נתקבל לאב"ד בעיר בעלז וישב על כסאו בנו הרה"ק ר' אהרן רוקח, נתבקש בישיבה של מעלה באה"ק כ"א מנחם אב תשי"ז, תנצב"ה.

ר"ט) רבינו אלעזר בעל ספר רוקח, מגרמיזא, בן רבינו יהודה בר' קלונימוס ממגנצא בר' משה בר' יהודה בר' קלונימוס בר' משה בר' קלונימוס בר' יהודה, (בפ' התפילה שלו אצל ישתבח הביא כן ספר יחוסו כמובא בס' מצרף חכמה דף י"ד ע"ב), והיה מרביותו של הראב"ה (שו"ת מהר"ם ד"פ סימן ת"ר ובמרדכי ב"ק סי' קכ"ה) ושל רבינו יצחק מווינא (כנראה באור זרוע המובא במרדכי סוף מס' מגילה), ולפי דברי הרב מהרמ"ק בס' הפרדס פרק א' משער פרטי השמות היה הרוקח רבו של הרמב"ן בחכמת האמת, אולם יש להעיר ע"ז מלשון הרמב"ן באגרת ההתנצלות על ספר המורה (הנדפס בס' מצרף חכמה דף פ"ח ע"א) וז"ל, וכן ראיתי בחיבור הרב החסיד ר' אלעזר בר' יהודה מגרמיזא ז"ל בספר גדול שחיבר והגיע לידי ממנו שער הסוד והייחוד והאמונה ולא כתב עליו מורי אינו משמע שהי' מורו, ואולי

היה רבו של רבינו יהודה בר' יקר (ראה או"ח לר"ח בר' יוסף מיכל). בשנת תתקנ"ד כ"ב כסלו נהרגו אשתו הרבנית דולץ ושתי בנותיו הגדולה בלט בת י"ג שנים והקטנה חנה בת שש שנים ע"י שני רשעים אשר באו לביתם בהיותם יושבים לבטח והוציאו חרבם והכו אותם נפש, וגם להרב פצעו בראשו ובידו השמאלית הי"ד, ויקונן בעלה ואביהם עליהם עם שבחיה ושבת בנותיה אשר הוסף בתוך, (הקינה נמצאת בכ"י תוך ספרי הרב ר' דוד אפינהיים וכן הרח"מ העתיקה מכ"י מהו' יעקב גינצבורג רבו של בעל תוי"ט אשר העתיקה מכ"י הרב בעצמו) (ראה או"ח הרח"מ הנ"ל) ועיין בליקוטי מהרי"ל הל' ר"ה.

ולפי מ"ש החכם צונץ הי' המאורע הנ"ל בשנת תתקפ"א בעיר ערפורט שהיה רבינו ר"א רוקח רב בעיר ערפורט ויסד ע"ז גם זולת לשבת כ"ה סיון, ויום כ"ה סיון קבעו אנשי ערפורט יום תענית משום המאורע שאירע כ"ה סיון תתקפ"א.

(רכ"א) מהר"ר אפרים (בן הקדוש ר' ישראל) אלנקוואה, רב גדול בעיר תלמסאן (מדינת טילטולה) ומלומד בניסים, היה שם בימי הרשב"ץ ויצא בשיר לכבודו על ספרו יבין שמועה שחיבר בשנת ה' אלפים ר' ונדפס קודם המאמר חמץ להרב, ושאל בילדותו מן הריב"ש בענין המנהגות ועל לימוד חכמות חיצוניות והרב השיבו, ראה בתשו' הריב"ש סימן מ"ד, מ"ה, ונפטר בתלמסאן בשנת ונפל ממנו ר"ב לפ"ק, והיה נקרא ונודע שם בשם הרב סת"ם, כ"כ בס' או"ח לרח"מ בשם ס' עומר השכחה, אולם בס' מלכי רבנן כתב עליו שהיה מגולי ספרד בשנת רנ"ב ובבואו התגורר איזה זמן במראקס כמו שסיפר הוא בספרו שער הכבוד ד' דף פ"ח ע"ב שדרש ביום שב"ק בהיותו בעיר מראקס ושוב הלך לתלמסאן ושם היתה מנוחתו כבוד וקבור שם ובנוי עליו ציון מפואר מאוד והוא מפורסם למלומד בניסים ומשתטחים על קברו, ובעיר תלמסאן וסביבותיה לא ישאו את שמו על שפתם כ"א בתואר אדונינו הרב עכ"ל, לפי"ז האריך ימים מאוד.

(רכ"ו) מהר"ר אפרים בן מוילנא (בן מ' יעקב בן הרב ר' אפרים, אשר היה נשיא בירושלים ובאה"ק והרביץ שם תורה) הכהן, נולד בשנת שע"ו בוילנא והיה תלמידו של הרב חלקת מחוקק אב"ד ווילנא ומבית דינו, עם מחותניו הגדולים בעל ברכת הזבח ובעל הש"ך, עד שבא הצר חמיל שם רשעים ירקב, גם למדינת ליטא והגלהו משם עם הגולה למדינת מעהרין והרביץ תורה שם (עדות ביהוסף ח"א סי' נ"ג) בעיר טריבש, ברודא, עד שנתקבל בשנת תכ"ו לאב"ד בעיר בודין (אובין) שהיתה אז במעלה העליונה, ומגדולי תלמידיו בנו הרב מ' ארי' יהודה ליב הכהן, ונכדו בן בתו הרב מוהר"ר צבי אשכנזי, משם קבלוהו עליהם קהל האשכנזים אשר בירושלים עה"ק למלא מקום זקנו הרב ר' אפרים הנ"ל, הנהגתו היתה בחסידות ובקדושה וטהרה, כל ימיו היה יושב בתענית חוץ משבת ויו"ט, ובכל חודש התענה הפסקה רצופה ב' או ג' ימים לבד מכמה פעמים בשנה שהיה מתענה משבת לשבת, ובכל זאת היה פניו מאירות ולא פסק פומי' מגירסא, ונשבה ארון הקודש בהיותו בן ששים ושנים שנה במגפה ר"ל בעש"ק י"ג סיון תל"ח אחרי אשר נלקח מאתו י"ד יום קודם פטירתו בנו הגדול מו"ה יחזקיה הכהן, חיבר ספר שער אפרים נדפס וס' מחנה אפרים עה"ת לא נדפס.

(רכ"ז) מהר"ר אפרים נבון בן מוהר"ר אהרן, נח נפשי' בן נ"ח שנה כ"ו ניסן ה"א תצ"ה.

(רכ"ז) מהר"ר אפרים במהר"ר שמואל זאויל העקשיר, בן בנו של הפרנס המפורסם שתדלן הקהלה מהר"ר מאיר העקשיר, הר' אפרים היה דיין בהאמבורג ואלטונא, מת בשיבה טובה ביום ג' כ"ו ניסן תקי"ט באלטונא, אשתו מרת חוואליש היתה בת הג"מ יהודה ליב קארא בגלוגא רבתי, נפטרה כ"ה חשון תצ"ט.

(רל"ו) רבינו אשר בן רבינו יחיאל בן הקדוש ר' אורי (אחי רבינו ראבי"ה) בן רבינו יואל הלוי (חתנו של ראב"ן) בר' יצחק הלוי (ראה מש"כ בערך ראבי"ה). וכ"כ החכם מ. שטערן דעתו בהערותיו לס' הערכי דעיר קעללין, וכן נראה ממה שהרא"ש מתיחס עצמו להראב"ן.

ותמי' מש"כ בשו"ת רבינו יהודה בן הרא"ש, הרא"ש בן ר' יחיאל בר' אורי בר' אליקים בר' יהודה ז"ל, וכן מש"כ שם כי הרא"ש היה חתנו של מהר"ם תמי' מדוע לא התיחס הרא"ש את עצמו בשום פעם שהוא חתן מהר"ם. כפי הנראה מס' הערכי לשטרי מכר וקניני היהודים דעיר קעללין הנקרא יודען שריינען בוך צי קעללען שהוציא החכם מ. שטערין מספר משטר מכר ק"ן-קנ"א, משנת מ"א לאלף הששי (ראה בערך ר' אליעזר מטון כאן), כי אשת הרא"ש מרת יוטא היתה בתו של ר' שלמה אחותו של ר' אלעזר בר' שלמה שנשא מרת אפרת אחותו של הרא"ש, ומזה מוכח שהרא"ש היה חתן ר' שלמה, אולם בזיווג ראשון עדיין י"ל שהיה חתן מהר"ם ועדיין יקשה מדוע לא הזכיר הרא"ש בשום פעם למורו מהר"ם בשם חותנו, אולם י"ל שאצל הרא"ש התואר מורי יותר היה גדול אצלו משם חותני ולכך קראו מהר"ם, הרא"ש נפטר ט"ו ימים לחודש מרחשון שנת ה"א פ"ח (ס' יוחסין), ופ"א שכתב בהקדמת ס' צדה לדרך הוא ט"ס, וכנראה ממצבת בנו ר' יהודה שנפטר בשנת ק"ט וז"ל, ויחוק בישיבת אבותיו א"ך שנים אחרי פטירת אביו, ולפי"ז הסכים פ"א שנים מדויק.

בספר זכירה לחיים (לר"ח פלאגי) פרשת ויצא כתב, אמרו עליו על הרא"ש ז"ל שהיה לו יוד בנים וזכו כולם לכתר תורה וכולם היו סמוכים על שלחנו והיה לו שמחה לעשות זימון בסעודה בעשרה ולומר גברך אלקינו.

(רל"ז) רבינו אשר (בר' משולם הכהן בר' יעקב) מלונגיל, במסעות ר' בנימין (ב. ב.) כתב, הוא הפרוש שנפרש מעניני העולם, ועומד על הספר יום ולילה ומתענה ואינו אוכל בשר (אפילו בימים שאינו מתענה) והוא חכם גדול בתורה כו' ויש לו חמשה אחים חכמים גדולים ועשירים, ר' יוסף ר' יצחק ר' יעקב ור' אהרן, ראה בתשו' מהר"ם אלשקר סימן קי"ז, וכתב הר"י רייפמאן בתולדות הרז"ה כי מדרש עשרת הדברות הוא מאת הרא"ש מלונגיל כי מצא במדרש עשרת הדברות כת"י כתוב על השער מדרש עשרת הדברות מאת רבינו ר' אשר ברבי משולם עכ"ל, היה בתחילת המאה העשירית מהאלף החמישי בימי הראב"ד בעל ההשגות והרז"ה, (ובהג"ה מנחם ציון כתב הר"א מלונגיל בן רבינו משולם בר' יעקב (נפטר ד"א תת"ס), אתמה על דבריו, ואולי למד זה ממה שראה בס' יוחסין וז"ל, מגדולי תלמידי משה הדרשן, ר' משה העניו ר' משה בר' יוסף בר מרון הלוי, ור' לוי בן אחיו של רי"צ, והגדול שכולם ר' אברהם בן יצחק הנקרא אב"ד והראב"ד והר"ז הלוי בעל המאור, והרב ר' משולם בר' יעקב ור' משולם בר משה ור"ש בן דוד ור' משה בן יהודה ור'

יהונתן הכהן אבל ר' אברהם בר' יצחק אב"ד גדול שכולם עכ"ל אבל הדברים סתומים איך הכירו הם את ר' משה הדרשן שקדם הרבה לרש"י (שנפטר בשנת ה"א תתס"ה), וראה במבוא לס' האשכול להרב ר' צבי בנימין אוירבאך שלדעתו נשמטו מס' יוחסין שתיים או שלש שורות, וכך הנוסח שנדפס בקבלת החסיד הנספח לס' יוחסין שנדפס בלונדון, אחרי שהפליג מאד ממרנא ורבנא קלונימוס הנשיא (בן ר' טודרוס בן ר' קלונימוס הגדול מזרע ר' טודרוס הנשיא שהיה מזרע דוד שבא מבבל לנרבונא עפ"י בקשת הקיסר קארל הגדול) כתב שמגדולי תלמידיו ר' משה העניו ר' משה בן יוסף בן מרון הלוי בן אחיו של הרב ר' יצחק (בן מרון) וכן מתלמידיו ר' אברהם בר' יצחק הלוי הנקרא אב"ד (א"כ היה תלמיד ר' יצחק בן מרון) ואח"כ כתב וכל אלה הרבו תורה בישראל וכל חכמי נרבונא ולוניל שתו מימיהם, ומגדולי תלמידיהם היו הראב"ד והרז"ה ור' משולם בר' יעקב וכו' אבל ר' אברהם בר' יצחק היה הגדול על כולם, כי הפליג בישיבה כו' ע"כ, ותיבות מגדולי תלמידיהם נמשכו על ראבי' הנקרא אב"ד ועל שלפניו על ר' משה בן יוסף, וראה במבוא שם.

ויראה כי רבינו אשר הכהן מלוניל היה אחי רבינו אהרן הכהן מלוניל, ורבינו אהרן הכהן נפטר בשנת תתק"ע כמ"ש בס' שבט יהודה, וראה בס' או"ח לר"ח בר' יוסף מיכל ערך רבינו אשר בר' משולם הכהן וערך רבינו אהרן בר' משולם הכהן וערך הראב"ד בעל ההשגות, ובשה"ג ערך הראב"ד השני שכתב וז"ל והוא תלמיד רבינו משה הדרשן.

## ב.

(ב') רבינו בחיי בר' אשר מפרקסטא (בן חליאואה ככתוב בהקדמת מהר"י יצחק עקריש לשלשה פירושים על שיר השירים שהדפיס בקושטא, ובשלחן של ארבע לרבינו בחיי כת"י הנמצא בוואטיקאני נכתב משנת רי"ב לר' בחיי בר' אשר בן חלאויה ככתוב בס' ק"ס אות ב' סימן שכ"א) תלמיד הרשב"א. כתב לי ידידי הרב וכו' מהר"י יהודה רובינשטיין מנזר יארק וז"ל בקובץ התורני היכל התורה (נזר יארק תרצ"ג) ושם בחוברת א' עמוד כ"ה הבאתי כי רבינו בחיי פ' בהעלותך מזכיר את אביו ושמו היה ר' נתן, ושלוש שנים אחרי שנדפס זאת בשמי יצא לאור בירושלים ס' אלמה ע"י דר. ב. מ. לעווין ושם בעמוד פ"ג פירסם הרב ר' יהודה ליב פישמן מכתב יד הח' יעקב רייפמאן תולדות רבינו בחיי ומצאתי שגם הוא מעיר מזה, וזה עתה מצאתי בס' אוצר יד החיים מאת הרב ר' ישכר דוב באב"ד רב בבוסקא גאליציא שנדפס בלבוב תרצ"ד ושם מצאתי בסימן ל"ח שגם הוא מעיר מזה, ולדעתי בן אשר הוא כנוי משפחה עכ"ל. אולם ראה ז"ל רבינו בחיי אחר שהביא ביאור הפסוק ויאמר ד' פתאום אל אהרן ומרים מה פתאום כדי שלא ישיבו, לפי שהיה בדיבורם זה חלול ד' שכל המספר בגנותן של נביאים כאלו מדבר בשכינה וחלול ד' הוא מן העברות החמורות שמעכבים את התשובה וזה לשון פתאום קודם שישבו בתשובה וכענין שאמר אין מקיפין בחלול ד' מפי א"א ר' נתן ז"ל עכ"ל. אנו רואים כי לא נכתב בפירוש אדוני אבי ר' נתן רק א"א ואפשר שכוונתו לומר אבי אבי, או אבי אמי, ואין הספק שהר"ת הם אדוני אבי מוציא מידי ודאי, מהמקומות



שהבאתי שאביו שמו היה ר' אשר. ומה שרוצה הרב ר' יהודה רובינשטיין לומר שהשם אשר הוא בן אשר כלומר יחס משפחה לא נראה לומר כן כיון שכתב בר' אשר וזה שייך על שם פרטי לא על שם משפחתי, ודי בזה. חיבר פירושו עה"ת בשנת ה"א כנראה מספרו עה"ת בסדר בראשית בענין רמזי שבעת ימי בראשית, ובסדר ראה בענין שנת השמטה ומוזכר מורו הרשב"א בפ' בראשית בענין סעודת הצדיקים לע"ל ובפרשת ויחי על פסוק לא יסור שבט מיהודה כתב ופירש הרב מורי רבי שלמה ז"ל כי מלת עד במקום הזה כמו לעד ועל כן בא הטעם ב'עד להורות שאיננו נמשך אחר כי יבא שלה כי' ומורי השיב להם, והדברים מובאים באריכות בתשובות הרשב"א ח"ה דפוס ליווארנא (בס' יוחסין דפוס קראקא דף קל"ז ע"א כתב שנפטר הרשב"א ז"ל ה"א שבעים ליצירה וא"כ יש להעיר מש"כ הבחי על מורו הרשב"א כאן ז"ל ובסוף פ' חוקת כתב רבינו בחיי ז"ל ומה שאמרו בפ' הרואה מחייה בקורטוליה וקטליה, ירצה כי משה בטל זכותו ושכר פסיעותיו, וכמו שפי' הרב הגדול מורי ר"ש נר"א (בן אברהם) בפ' ההגדות שחבר, כן היא בדפוס רימיני משנת רפ"ד אולם בדפוסים המאוחרים כתבו מורי ר"ש נר"א לפי"ז אפשר להעיר כי התחיל הבחי לחבר ספרו בשנת נ"א כמש"כ מקודם אולם גמרו וסיימו לאחר פטירת רבו הרשב"א, (אולם אפשר שהראשונים היו כותבים ז"ל גם על אדם שהיה עדיין בחיים).

ראה בבאורו על התורה פרשת תולדות וז"ל ואליו כיון המקטרג והערים בהערמה אשר שינה הדת ובטל ברית מילה מן האומה (שלמה) והתיר להם הדם מפני שעלה בחלקו (של עשו) וע"כ החזיקם בו וזה שאמר הנביא לזרע עשו אם לא דם שנאת ודם ירדפך יתנבא עליו לעבדן מפני שנאתו דם מילה וזהו שאמר הכתוב ארור מונע חרבו זה דם המילה ע"כ. וזה תוכחת מגולה לחדשים מקרוב באו בחדשות למול על ידי קלעמקי באופן שלא יתראה דם בשעת מילה, המצוה שנתנו אבותינו עליה במסירת נפשם כמו שמסורה לנו מאבותינו, ראה איך שהראשונים מדגישים על דם מילה, וכל רמז ודיוק בדבריהם ז"ל כרבינו בחיי תלמידו של הרשב"א ז"ל היא כהר מוצק ויסוד דתינו לנצח.

ראה בפ' נח על הפסוק ונעשה לנו שם וז"ל וע"ד השכל ונעשה לנו שם היו אנשי הפלגה רשעים משכילים בכל חכמה ועשו העיר והמגדול כדי להנצל ממבול של אש מפני שכבר ראו אבדון העולם במבול של מים פחדו לנפשם והוצרכו לעשות בנין מקום שאם ירצה להביא מבול של אש ולשרוף את העולם שינצלו מהם ולא תקרב האש בגבולם וזה ענין המלחמה המוזכר במדרש כלומר להעזר עם כחות העליונים בהיפוך רצונו ית' ולקשור חלק מיסוד האש שלא יוכל להתקרב אל העיר כשם שמצינו אף בדורינו זה קצת החכמים שיודעים כח לקשור חלק אחד מן הברד (הברק כן מביא הגירסא בס' תורת חיים פי' על רבינו בחיי שם) שלא יבא אלא בגבול ידוע ע"כ. רמז רבינו בחיי כאן אל המצאת הכלי המכונה בשם מוביל הברק (בליטץ אפלייטער) המיוחסת בימינו אל החכם פראנקלין, ראה להחכם ר' יעקב רייפמאן בתולדות רבינו בחיי שרצה להגיה הברק במקום הברד ולא ראה שבס' תורת חיים הביא גירסת הברק בפשיטות שהיה נכתב לפניו כן.

רבינו בחיי היה יודע גם לשון ערבי (הגרי) ראה בספרו בפ' וישלח וז"ל והנני כותב לך כאן ביאור הפרשה על הדרך הזה כמו שפי' פילסוף אחד מחכמי

תורתנו שהיה מסיבילייה בפ"י שיר השירים שחיבר ולפי שהחבור ההוא בלשון הגרי הנה תמורתו קדש כי העתקתי לשון הפרשה אל לשוננו הקדוש וזה לשונו המועתק ויותר יעקב לבדו כו'.

מ' מהר"ר בנימין (אהרן בר' אברהם סלניק) אשכנזי אבד"ק פודהייץ ושם מנ"כ. הפליג בזקנה ואם כי היה מוטל ביסורים על ערש דוי בסוף ימיו בשנת שע"ט וחשכו הראות לא השיב אחור ימינו מלהשיב לשואליו (מ"ב סי' ק"ו, ק"ט). ובניו היו גדולי הדור מו"ה אברהם אבד"ק טארניפאל ואח"כ אב"ד בריסק, ועמש"כ הרב חיד"א בס' יעיר אוזן, מדבר קדימות מערכת ק' סי' ח' מה שנתגלה לו בחלום בשנת שע"ה סוד תיבת קדוש מוזכר בתשו' אביו ובתשו' ב"ח החדשות ובסוף סי' גבורות אנשים כמבואר בשו"ת פנ"י ח"ב סי' ג"ה.

ב. מהר"ר יעקב בעל נחלת יעקב מוזכר כמה פעמים בתשו' אביו משאת בנימין, ובשו"ת פני יהושע ח"ב סימן ט"ז.

ג. בתו מרת לאה היתה נשואה להג"מ חיים מנחם מן אבד"ק ווינא בר' יצחק היה תלמידו של הג"מ משה איש חי אבד"ק פרעמישלא בעל מטה משה, הואיל משה. אשתו הרבנית נפטרה עוד בחי' אביה הגאון, כמ"ש בתשובת משאת בנימין סימן פ"ב, ובשנת שצ"ז מצינו אותו בווינא עיין בשו"ת הב"ח סימן ע"ו ובשו"ת צמח צדק סימן ל"ז ועיין בשו"ת ב"ח החדשות סימן ס"ט שהביא שם דעת מורו הגאון בעל מטה משה וחותנו הגאון בעל משאת בנימין בשנת ת"ו בא בהסכמה על הדפסת הש"ך ש"ע יו"ד שנדפס בקראקא וגם בא בהסכמה על ספר זכרון להר' יצחק אבד"ק מעזריטש (הנהרג עם הבחורים תחת עיר לוקאבי הי"ד, ווינער) בן האלוף מ' נח (ואפשר שהוא הר' נח שהספידו הגר"א שרענצילש בספרו איתן האורחי פ' וילך בסופו) בן הגאון מוהר"ר יצחק כ"ץ אבד"ק קראקא חותן מהר"ם מלובלין וחתם שם הצעיר חיים מנחם מן בלא"א הח"ר יצחק ה"ה ועיין בשו"ת פני יהושע ח"ב סימן כ"ו, כ"ט, ובמבוא לס' כלילת יופי דף כ"א ע"ב.

י"ג) מהר"ר בנימין הכהן ז"ל, נפטר בן ע"ט שנה, ראה בהקדמתו לס' גבול בנימין.

מ' מהר"ר ברוך כ"ץ ראפאפורט, מובא במחזיק ברכה ח"ב סי' מ"ב, (חיבר ס' שו"ת בגדי כהונה), בן הקצין פרנס ומנהיג מ' משה מאיר הכהן רפאפורט מלבוב, אחי הג"מ שמחה הכהן רפאפורט אבד"ק לבוב, בניו

א. הג"מ ארי' ליב הכהן אבד"ק שנייטאך נפטר ביום א' ט"ז אייר בן פ"ד שנה.  
ב. הג"מ צבי הירש הכהן רפאפורט אב"ד וואלערשטיין נ"נ ביום ד' ז' תשרי תקכ"ג.  
ג. הג"מ בנימין זאב פירטה דיין בק"ק נקלשבורג.

ד. בתו מרת פערל אשת ר' ישראל בן מהר"ר נפתלי הירץ אשכנזי אב"ד טיקטין ולבוב, אפינבאך, והענא.

ה. חתנו ר' שמואל שפירא בעיר פראג.

ו. חתנו ר' נתן נטע אב"ד טורבין חותן הג"מ יוסף תאומים אב"ד אסטראווצא, פויון, ולובלין, נ"נ בשנת תקמ"ב.

ז. בתו מרת לאה רבקה נשאת להרב מהר"ר בעער אפנהיימער אב"ד פרידבערג בן הרב מ' יחיאל מיכל בן מהר"ר אהרן אפינהיים מפפד"מ חתן הגאון מוהר"ר דוד אפינהיים אב"ד פראג. הרב מוהר"ר בעער אפינהיים הנ"ל אבי

מוהר"ר יצחק אפינהיים בפרעשבורג, אבי הג"מ בער אפינהיים בעהמח"ס מי באר, נפטר בפרעשבורג בשנת תר"ט. — אחרי הג"מ ברוך הכהן מלא במשמרת הרבנות בעיר פירטה הג"מ דוד שטרויס.

בני הג"מ צבי הירש הכהן רפאפורט הנ"ל,

א. הג"מ יצחק דיין בעיר ליסא ואח"כ בעיר וואלערשטיין, נ"נ ג' אדר ב' תקמ"ח בעיר באן והובל לקבורה בעיר רהינדארף.

ב. הרב מוהר"ר שמחה בונים בעל חידושי הלכות רשב"ץ על מס' כתובות, וגטין ופרפרת רשב"ץ, הדפיסם לעת זקנתו וחלקם חנם כדי להרביץ תורה.

בני הרב מוהר"ר שמחה בונים,

א. מהר"ר שמואל.

ב. מהר"ר צבי הירש הכהן.

ג. מרת לאה נשאת לר' זעקל בער פאלקינא בעיר פירטה.

הג"מ דוד שטרויס אב"ד פירטה בן מהר"ר קלונימוס מפפד"מ נפטר בן פ"א

שנה ביום ועש"ק כ"ח אייר תקכ"ב ובא למנוחתו בעש"ק בעיר פירטה. בנותיו,

א. בתו קילא נשואה להג"מ נתן אדלער בפראנקפורט ע"נ מיין נפטר ה' אייר תקל"ד.

ב. בתו צירל נשואה להרב מוהר"ר זעקל ווארמס, חתנם היה הרב מהר"ר זעליגמן

בער באמבערגער אב"ד ווירצבורג.

מ"ט) מהר"ר ברכיה (בירך שפירא בן מוה"ר יצחק אייזיק מעיר ווינא)

תלמיד הגאון המקובל בעל מגלה עמוקות, היה דרשן ודיין בעיר קראקא, אביו נפטר

לעולמו כשהיה ילד בן ג' שנים (הקדמתו לזרע בירך ח"ב). אביו מוהר"ר יצחק ב"ר

אליקים נפטר בעיר ווינא (כפי שמביא החכם ב. וואכשטיין במצבת ווינא) בשנת

שע"ב כ"ט סיון, בן בתו מהר"ר ברכיה בן מוהר"ר אליקים געציל אב"ד קלימינסטוב,

אח"כ דרשן ומגיד משרים בעיר יאברוב, בעל זרע ברך ג' (ראה בערכו לעיל) הג"מ

ברכי' בירך בעל זרע בירך ב"ח נפטר באם הדרך בקאנסטאנטינא בדרכו לארץ

הקדושה י"ט אלול תכ"ו (ולא כמ"ש באו"ח לרח"מ, והחכם וואלף).

## ג.

מ"ז) מהר"ר גרשון אשכנזי (אולף) היה מחריפים הראשונים בימי הג"מ

העשיל ולבו כלב הארי ומשנתו סדורה (פנים מאירות ח"ג רס"י י"א), היה חתנו

ותלמידו של הרב צמח צדק ותלמידו של הרב מו"ה יואל סירקיש אשר קראו מ"ו

חמי זקני, והיה אב"ד בפרויסטיץ בשנת ת"י (כנראה בצמח צדק סס"י מ"ה בשנת

תכ"ט הסכים על ספר אור חדש להר"ח באכנער ובשנת תכ"ח על ספר ספרא דצניעותא

יעקב מהגה"ק ר' יעקב תמערלש ואחר גירוש היהודים מווינא בשנת ת"ל בירח סיון

נתקבל לאב"ד בהענא ואח"כ לאב"ד במיץ. וכתב באו"ח לרח"מ כי נ"נ בשנת תנ"ח

ובהג"ה מנחם ציון כתב דיום פטירתו הי' בשנת תנ"ד וכן כתב בגעש. היהודים

בק"ק קרעזמיר מהחכמים פרענק און גריין. אולם בספר הזכרון מהחברה קדישא

קברנים בק"ק מיץ כתוב דנפטר ביום ה' י"א אדר שני שנת תג"ן לפ"ק.